

ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช หลักที่ ๑

ศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหง บางที่เรียกว่า จารึกหลักที่ ๑ เป็นจารึกที่สำคัญและยกย่องว่าเป็นวรรณคดีเรื่องแรกของไทยที่บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งนี้เพราะการใช้ภาษาในศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงนั้นเข้าลักษณะสากลที่ว่า ภาษาของคนโบราณมักใช้ถ้อยคำสั้นๆ ประโยคที่ใช้กินความเป็นภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียน บางตอนมีเสียงของคำสัมผัส ฟังไพเราะเข้าลักษณะของวรรณคดีได้ ปัจจุบันศิลาจารึกจัดแสดงไว้ที่ห้องประวัติศาสตร์ชาติไทย ในพระที่นั่งศิวโมกขพิมาน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

ผู้แต่ง

สันนิษฐานว่าอาจมีมากกว่า ๑ คน เพราะเนื้อเรื่องใน
หลักศิลาจารึกแบ่งได้เป็น ๓ ตอน

- ตอนที่ ๑ ใช้คำแทนชื่อว่า **กู** เข้าใจว่าพ่อขุน
รามคำแหงคงจะทรงแต่งเอง

- ตอนที่ ๒ และ ๓ เข้าใจว่าจะต้องเป็นผู้อื่นแต่ง
เพิ่มเติมภายหลัง

จุดประสงค์ในการแต่ง

เพื่อบันทึกเรื่องราวต่างๆ ในสมัยกรุง

สุโขทัย ลักษณะการปกครอง ชีวิตความ

เป็นอยู่ของราษฎร ตลอดจนบรรยายถึงความ

เจริญรุ่งเรือง และความสมบูรณ์พูนสุขของกรุง

สุโขทัย

ลักษณะการแต่ง

แต่งเป็นร้อยแก้วที่มีลักษณะเป็นภาษาไทย
แท้ เป็นประโยคสั้นๆ กะทัดรัด สื่อความหมาย
ตรงตัว เข้าใจง่าย บางตอนมีเสียงสัมผัสคล้องจอง
กันบ้างระหว่างวรรค

เนื้อเรื่อง

ตอนที่ 1 เป็นเรื่องราวของพ่อขุนรามคำแหงทรงเล่าประวัติของพระองค์ตั้งแต่ประสูติจนได้เสวยราชย์ ใช้คำแทนชื่อว่า "กู" เป็นพื้น จึงเป็นทำนองอัตชีวประวัติ

ตอนที่ 2 เนื้อเรื่องเป็นการเล่าเหตุการณ์ต่างๆ และขนบธรรมเนียมของกรุงสุโขทัย การสร้างพระแท่นมนังคศิลา การสร้างวัดมหาธาตุ เมืองศรีสัชชนาลัย และการประดิษฐ์อักษรไทย

ตอนที่ 3 เนื้อเรื่องเป็นการกล่าวสรรเสริญและขอพระเกียรติพ่อขุนรามคำแหง และกล่าวถึงอาณาเขตของกรุงสุโขทัยที่แผ่กว้างออกไป

คุณค่า

1. ด้านประวัติศาสตร์ ให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชประวัติของพ่ขุนรามคำแหง จารึกไว้ทำนองเฉลิมพระเกียรติ ตลอดจนความรู้ด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี และสภาพสังคมของกรุงสุโขทัย ทำให้ผู้อ่านรู้ถึงความเจริญรุ่งเรืองของกรุงสุโขทัย พระปรีชาสามารถของพ่ขุนรามคำแหง และสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวสุโขทัย
2. ด้านสังคม ให้ความรู้ในด้านกฎหมายและการปกครองในสมัยสุโขทัย
3. ด้านวัฒนธรรม ให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีของชาวสุโขทัย
4. ด้านภาษา จารึกของพ่ขุนรามคำแหงเป็นหลักฐานสำคัญที่สุด ที่แสดงให้เห็นถึงกำเนิดของวรรณคดีและอักษรไทย